

berichtgeving van mensen tegen vaccinatie eenzijdig is (door *voorstanders* van vaccinatie). Met anderen woorden, de *tegenstanders* van vaccinatie vinden dat meningen van experts en onderzoeken die aantonen dat het vaccin NIET werkt te weinig belicht worden, terwijl de *voorstanders* van vaccinatie vinden dat de meningen van experts en onderzoeken die aantonen dat het vaccin WEL werkt te weinig belicht worden. Dit heeft voor een belangrijk deel te maken met de eigenschap dat mensen vooral argumenten accepteren (en onthouden) die overeenkomen met hun overtuiging (confirmation bias).

Mogelijke oplossing

Een mogelijke oplossing kan zijn om als overheid meer transparant te zijn over voor- en tegen argumenten. Dat wil zeggen: (1) geef aan dat er verschillende meningen zijn over de werking van het vaccin, (2) geef aan welke keuze gemaakt wordt en (3) neem mensen mee in dit beslissingsproces

Het dilemma: vertrouwen neemt toe door transparantie, maar neemt ook af

Deze transparante aanpak zou een evenwichtiger beeld geven van de keuzes waar wij als beleidsmakers voor staan, namelijk dat er nog veel onzeker is. Dit is zeker transparant en zal een aantal mensen overtuigen (vooral de *bovenkant van de samenleving*, die meestal beter om kan gaan met onzekerheid), maar zal aan de anderen kant een groot aantal mensen verwarren (vooral de *onderkant van de samenleving*, die daarmee duidelijkheid en doortastendheid van de overheid mist). De meeste mensen hebben immers een aangeboren *need for certainty*: zij kiezen eerder voor een optie waarvan de uitkomst zeker is (maar van lagere verwachte waarde) ten opzichte van een optie die onzeker is (met hogere verwachte waarde). *Het dilemma* is dus dat meer transparantie waarschijnlijk meer vertrouwen geeft aan een deel van de bevolking, terwijl door diezelfde transparantie het vertrouwen in een ander deel van de bevolking afneemt.

Mogelijke oplossing

Een mogelijke manier om dit te ondervangen, kan zijn om deze transparantie (gedeeltelijk) op de websites van de overheid te delen, zonder dit actief te communiceren. Mensen die hierin geïnteresseerd zijn, kunnen zich hier verdiepen in voor- en tegenargumenten en het beslissingsproces.

Nadeel transparantie: veelheid van vragen

Een (ander) *nadeel van transparantie* is dat dit bij alle delen van de bevolking vragen op kan roepen, bijvoorbeeld over welke wetenschappers en artikelen nu de 'waarheid' vertellen, in hoeverre dit toepasbaar is op de Nederlandse situatie, vragen over de juistheid van het gevolgde beslissingsproces, etc. Als de overheid niet reageert op deze vragen, zal het vertrouwen van de bevolking dalen, omdat (sommige) mensen dit toe zullen schrijven aan de *onwil van de overheid* om te reageren in plaats van *onvoldoende capaciteit* om te reageren.

Mogelijke oplossing

Een mogelijke oplossing om dit te ondervangen, zou kunnen zijn om periodiek een (eventueel van tevoren opgenomen) webinar te organiseren, waarin de top 10 vragen wordt behandeld. Tevens goed om op die website aan te geven, dat beperkt aantal vragen beantwoord kan worden: liefst met een concreet aantal per tijdsbestek.

Met vriendelijke groet,

Niels

P.S. Mij lijkt het een goed idee om verschillende wetenschappers met uiteenlopende meningen regelmatig aan te laten sluiten bij brainstorms. Mijn uitgangspunten zouden zijn:

- Niet bij alle brainstorms externen uitnodigen
- Elke keer twee wetenschappers met tegenovergestelde meningen uitnodigen
- In principe eenmalig die specifieke wetenschappers uitnodigen en de volgende keer weer andere.

5.1.2e

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Directie MEVA/ Algemeen Economisch Beleid, cluster Strategie en Kennis

E: 5.1.2e @minvws.nl

M: +31 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e @minjenv.nl>

Verzonden: woensdag 13 januari 2021 10:19

Aan: 5.1.2e <[redacted]> <[redacted]@minezk.nl>; 5.1.2e @rivm.nl <[redacted]@rivm.nl>;
 5.1.2e .- BD/DGC-19 <[redacted]@minjenv.nl>; 5.1.2e <[redacted]@minfin.nl>; 5.1.2e
 (5.1.2e (BEDR/O&P) <[redacted]@minfin.nl>; 5.1.2e <[redacted]@minvws.nl>
CC: 5.1.2e .- BD/DGC-19 <[redacted]@minjenv.nl>; 5.1.2e .- BD/DGC-19 <[redacted]@minjenv.nl>; 5.1.2e
 BD/NCTV/PDC-19/IOT <[redacted]@minjenv.nl>

Onderwerp: voorbereiding webinar 19/1 draagvlak voor vaccinatie

Beste [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e zal aan dit seminar draagvlak voor vaccinatie deelnemen op 19 jan.
 Hij zal daarvoor in de eerste 10 min ingaan op de behoeften en vragen vanuit het beleid, en aan eind een reflectie
 geven op de ideeën van de onderzoekers.

Erg fijn als jullie me van wat input willen voor 15 januari vanuit jullie eigen ervaring! Hieronder vast 1^e aanzet.

Nb knaw geeft aan dat er vele wetenschappers zijn die ook bereid zijn om bij onze brainstormen aan te schuiven.
 Dus kunnen we ook over nadenken.

Alvast dank!

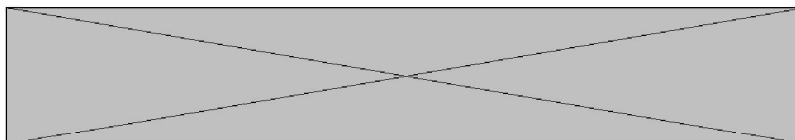
5.1.2e

1^e aanzet:

5.1.2e wil ingaan op de rol van de overheid en de dilemma's. Hieronder vast met een aanzet. Zouden jullie dit
 kunnen aanvullen? Andere aspecten zijn uiteraard ook welkom.

- We leren keer op keer tijdens de crisis dat alles draait om gedrag. Met maatregelen krijg je het virus niet onder controle, met gedrag wel. Maatregelen zijn bedoeld om gewenst gedrag af te dwingen. Maar we zien bijv dat sommige maatregelen aan effectiviteit verliezen, omdat het gedrag nu anders is dan in maart.
- Alles is gedrag, toch vinden we als rijksoverheid gedragsbeïnvloeding moeilijk. De politiek worstelt ermee. Het klinkt al snel als manipulatie en dat vinden politici eng. We willen ook niet dat beeld ontstaat dat je de vaccinatiebeslissing probeert te manipuleren. Het woord gedragsinterventie zelf is misschien al beladen.
- Er speelt ook het punt van democratische controle. Een regel of wet kan je voorleggen aan de Kamer, zodat je je van steun verzekert weet en niet achteraf wordt afgerekend. Een gedragsinterventie kan je veel moeilijker voorleggen en als het verkeerd uitpakt, heb je een groot probleem.
- Er speelt punt van privacy; voorbeeld en waarom:
- Aanbesteding: voorbeeld en waarom probleem
- Dat gezegd hebbend: het is wel extreem belangrijk, vanuit mijn DG samenleving en Covid-19, want....
- De behoefte van de overheid gaat voornamelijk over hoe we inzichten uit onderzoek op korte termijn toepasbaar kunnen maken in beleid binnen de Nederlandse context.
- Dus welke haakjes bieden de onderzoeken voor kansrijke gedragsinterventies die wij vanuit de overheid zouden kunnen ontwikkelen, testen en uitrollen.
- We moeten daarbij ook rekening houden met snelheid en praktische uitvoerbaarheid; welke interventie heeft meeste effect, op welke doelgroepen en organisaties richten we ons, met welke organisaties werken we samen, en hoe regel je het praktisch?

[Bekijk online](#)

UITNODIGING

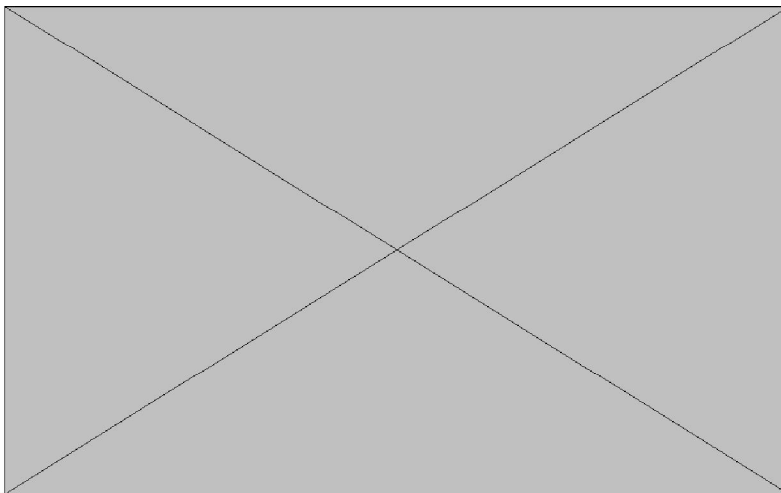
Draagvlak voor vaccinatie Inzichten vanuit de sociale en geesteswetenschappen

Wat motiveert iemand om zich te laten vaccineren? Hoe is twijfel over vaccinatie weg te nemen? En welke rol kan en moet de overheid hierin spelen? Nu we in Nederland zijn begonnen met vaccineren zijn dit urgente vragen. Drie deskundige onderzoekers en de programmadirecteur-generaal Samenleving en COVID-19 delen hun inzichten.

Datum & tijd: dinsdag 19 januari 2021, van 19.00 tot 20.30 uur

Plaats: Online via Zoom

Meer informatie: [Website KNAW](#)

Sprekers

- [redacted] 5.1.2e – *Wel of niet vaccineren? Drijfveren voor deelname aan vaccinaties en hoe de overheid hierop kan inspelen*

- [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2e – *Koers houden in de storm. Hoe behoudt de overheid draagvlak voor haar vaccinatiebeleid als de voorwaarden voor dit beleid bijna dagelijks fundamenteel veranderen?*

- [redacted] 5.1.2e, [redacted] 5.1.2e

Behoeften en vragen vanuit het beleid

[redacted] 5.1.2e

Hoe zorg je ervoor dat miljoenen Nederlanders zich laten vaccineren? Strategieën uit de sociale en gedragswetenschappen

Het webinar wordt voorgezeten door [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Meer informatie

Neem voor vragen contact op met [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @knaw.nl.

U bent van harte welkom bij dit webinar. Deelname is gratis, maar aanmelding is noodzakelijk. [Dat kan via het aanmeldformulier op de website.](#)

Tweet

Deel

Stuur door

KONINKLIJKE NEDERLANDSE
AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN
Communicatie & Informatievoorziening
Kloveniersburgwal 29
Postbus 19121
1000 GC Amsterdam

www.knaw.nl

Wij gebruiken uw gegevens alleen voor het versturen van onze mailings en zullen deze nooit zonder uw toestemming aan derden verstrekken. U kunt uw profiel te allen tijde inzien, wijzigen en/of verwijderen. U kunt zich ook altijd afmelden voor onze mailings. Zie ook onze privacyverklaring.

UW GEGEVENS AANPASSEN

UITSCHRIJVEN

From: 5.1.2e
Sent: donderdag 7 januari 2021 14:48
To: 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl' <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e . - BD/DGC-19' <5.1.2e@minjenv.nl>
Subject: Webinar vanavond + teksten vaccinatie

Dag allen,

Ter info nog dit: zoals ik eerder meldde, is vanavond ons webinar over (de medische kant van) vaccineren. In de slipstream daarvan zullen we op onze website twee korte teksten publiceren, van de KNAW-leden van het medische domein. Als de teksten er zijn, zal ik de link doorsturen.

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: donderdag 7 januari 2021 09:49
To: 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl' <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e . - BD/DGC-19' <5.1.2e@minjenv.nl>
Subject: RE: Webinar gedragswetenschappen: 19 januari

P.S. Ik hoor net dat de uitnodiging voor het webinar (die actief verspreid zal worden) nog in de maak is. Ik denk dat 5.1.2e die uitnodiging vandaag of morgen krijgt, met de vraag om 'm verder te verspreiden. Ik zal 'm jullie dan ook nog sturen. Ik begrijp nu dat het beter is om die uitnodiging te verspreiden, i.p.v. de link.

Hartelijke groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e
Sent: donderdag 7 januari 2021 08:56
To: 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>; 5.1.2e @minjenv.nl' <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e . - BD/DGC-19' <5.1.2e@minjenv.nl>
Subject: Webinar gedragswetenschappen: 19 januari

Beste allen,

Hopelijk hebben jullie een goede vakantie gehad? Ik geloof dat het officieel niet meer mag, maar toch veel goeds gewenst voor 2021.

Sinds gisteren staat deze aankondiging op onze website: <https://www.knaw.nl/nl/actueel/agenda/draagvlak-voor-vaccinatie>.

We spreken elkaar vast snel weer. Tot dan!

Hartelijke groet,

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security